

M A G Y A R K U R I R

Bécsből, Kedden, Mártzius' 21-dikén, 1820.

Déli Amerika.

Az a' sarkalatos végzés, melly által Veneczuela és Uj-Grenada öszszecsatoltattak 's egy Szabad Státussá tétettek, egész minémüsége szerint ennyiből áll: —

„A' Veneczuelai Országgló Congressus, melynek az Uj-Grenadai városok 's az egész nép, magokat önként alája adták, meggondolván, hogy a' Veneczuelai és Uj-Grenadai Respublikák, öszszecsatoltatván, mind azokkal az eszközökkel birnak, hogy boldogok és hatalmasok lehessenek; és hogy, ha elválva maradnának, az ök' függetlenségek nem lenne egészen bátorságos; 's hogy végre ezen Respublikákat ezen igasságoknak megismerése indította arra, hogy egy Szövetségbe lépjenek; egy különös Biztosság-nak, a' melly Veneczuelai és Uj-Grenadai Követekből állott, meghalgatása után, 's a' legfőbb Valóságnak segítségülhívásával, a' Columbiai Respublikának következő Sarkalatos Törvényt határozott: — I. Veneczuela és Uj-Grenadától fogvást, Columbiai Respublika dicsösséges nevezete alatt, egy, Egygyetlenegy Státussá öszszecsatoltattak. — II. Ezen Státusnak földje a' Veneczuelai Fő Kapitányi tartományokból és az Uj-Grenadai Vice-Királyságból áll, mellyeknek kiterjedése, egygyütt, 115,000 négyszögü mértföldet tesz; határaik ezután fognak szorosabban elintéztetni. — III. A' két Respublikáknak adósságaik, Columbia'

nemzeti adósságának esmertetnek, 's a két Státus' Uradalmi és a' Státus' jövedelmeinek legsikeresebb jövedelmei ezen nemzeti adósság' lefizettetésére rendeltetnek. — IV. A' Respublika' Végrehajtó Hatalma egy Elölülő, 's ennek nemlétekor egy Vice-Elölülő által gyakoroltatik, kik mostan ideig valóképpen a' fennálló Congressus által neveztetnek-ki. — V. A' Columbiai Respublika három nagy departamentekre osztatik-fel, mellyeknek neveik: Veneczuela, Quito, és Cundinamara. Uj-Grenada neveztetik ennekutánna Cundinamarának. Fő városa leszen Veneczuelának Caraccas, Quitónak Quitó, Cundinamarának Bagota. A' Santa-Fè nevezet elhagyattatik és eltörlődik Bagota mellől. — VI. Különkülön mind a' három Departamentnek magános Administráltatása, 's különös Feje leszen, kik a' most fennálló Congressus által neveztetnek-ki, 's Vice-Elölülő titulussok leszen. — VII. Egész Columbiának Fözönséges fő városa, egy új város leszen, melly a' Megszabaditónak nevérol, Bolivárnak fog neveztetni. A' helyet, hova ezen város épittetni fog, és fekvését a' jövő Közönséges Congressus határozza-meg. A' városnak nagysága a' három Departamentekben lakó népeknek szükségéhez, 's ahoz a' nagysághoz alkalmaztatik, mellyel a' természet ezen gazdag és hatalmas tartományokat megajándékozta. — VIII. Columbia' első Közönséges Congressusa 1821-ben Januári-

us 1-ső napján, Rosario-de-Cuenca városába gyűl-össze, melly város ezen három Departamenteknek majd éppen közép pontjokon fekszik. Az Elölülő az 1820-dik esztendő Januariusának 1-ső napján írja-ki a' Közönséges Congressusra való meghívást, 's az erre való választási munkának módjait egy Biztosság fogja a' most fennálló Congressusnak felvi-gyázása alatt meghatározni. — IX. A' Constitutziót a' Közönséges Congressus készíti-meg és hirdetti-ki, 's mint próba-formát azonnal gyakorlásba is véteti. — X. Columbia' czimereit és zászló-jit a' Közönséges Congressus' határozza-meg; addig Veneczuela' czimerei és zászlója tartatnak-meg, mint legesmere-tesebbek. — XI. A' most fennálló Con-gressus a' maga foglalatosságait 1820-ban Jan. 1-ső napján félbe szakasztja, 's az új Congressus' tagjainak választatása ezen napon elkezdődik. — XII. Az eddig fenn állott Congressusnak megszűnésétől fogva az újnak felállittatásáig való foglalatossá-gokat annak hat tagjaiból 's egy Elölülő-ből álló Biztosság folytatja, a' melyre va-ló meghatalmaztatását ez, egy különös Vég-zés által fogja venni. — XIII. A' Colum-biai Respublika közönséges inneptartásokkal és örvendezésekkel proklamáltatik a' városokban és az armádáknál. Itt An-gusturában, a' mostani fő városban, December' 25-dikén, a' Megtartónak, ki-nek védelme alatt az az özszezsato-lódás, melly által ezen Státusnak újászülettetése végre hajtattott, tökéletességre ment, szü-letése' napján czelebráltatik a' Respublika' proklamáltatása. — XIV. Ezen Politikai újászülettetésnek esztendönként előfordu-landó napja, ennekutánna, mint Nemze-ti innep, minden esztendőben celebrál-tatni fog, midőn, mint Olympia' innep-napján szokásban volt, a' Virtus és a' Tu-

dományok, jutalmakat fognak kapni. A' Columbiani Respublikának jelenlévő Sarka-latos Törvénye, a' városokban és az ár-mádáknál közönségesen kihirdettévé, minden közönséges Registrumokba irattas-sék-be, 's minden Magistrátusoknak és papi 's világi Egygyesületeknek leveles-házaikban tartassék-meg. Költ a' Vene-czuelai Országló Congressusnak palotájá-ban, S. Tome de Angustura városában, az 1819-dik esztendő' Decemberének 17-dik napján, függetlenségünknek kilencze-dik esztendejében. Aláírták: —

„Francesco Zea, a' Congressus' Elölülője.

„Diego Vallenilla, Titok-nok, 's még 15 megnevezett tagok.

„Nyomtattassék - ki, hirdettessék - ki, hajtassék végre, 's a' Státus' pe-csétjével pecsételtessek-meg. —

„Aláírták: Bolívar
Simon a' Respublika'
Elölülője.

„Urbaneja Diego,
Belső Minister.

* * *

Azok a' Spanyol tisztek, a' kik Mon-tevideónak a' Portugallus seregek által va-ló elfoglaltatása után is megmaradtak ezen városban, és az Europai ugyan ott lakó Spanyolok, mind együtt valami 1500-zan, a' Portugallusok 's a' városnak Amériкаи eredetű lakosai ellen özszeesküvést főz-tek, de felfedeztetett. Az özszeesküvés-nek plánuma, mint hirtelik, a' lett volna, hogy majd mikor a' Kadixi nagy expedi-tzió Montevideo előtt megjelent volna, ők a' városban felkelljenek, 's ekképpen Montevideo künn-benn megtámadtatván a' Spanyol Király számára egyetlenegy csa-pás által elfoglaltassék. Az özszeesküvés-

nek 150 tagjai elfogattatván Brasiliába küldtettek, a többek pedig fegyvereiket letenni kéntelenítették. — De e' még csak oly hír, melynek még megvalóságosodásra van szüksége.

Spanyol Ország.

Minthogy, mint az eddig irattakból kiki észrevehette, az insurgensek Leon szigetét váloztották a' magok' fészkekké, nem fog talám unalmas lenni itt a' M. Kurirban is ezen sziget' környékének 's fekvésének rövid lerajzolása. — Kadiksnak Leon szigetével egygyütt nagyon szép fekvése van. Az egygyütt-véve Leonnak neveztető szigetet catornák darabolják több szigetekre; Puerto-Santa-Maria felől valami halmokról közelit a' szigethez az útas, a' hounét, mintha papiroson lerajzolva a' kezében tartaná, úgy nézheti az Oczeáus tengernek azon részét, melyben Kadiks, egy hosszúkö földnyelvnek, meredek, 's mesterséges faragás által még meredekebbé tétetett, köszálás végén a' haboktól csaphodtatik. Itt van egy kapuja, melly a' tengerre nyilik. Ezzel szembe egy más kapuja, a' szározra nyilik: hanem ezen kapu közt 's meg a' szároz közt, hosszú keskeny föld, 's ezen, törpe köfállal béllelve oly keskeny út van, mellyen csak két szekér férhet-el egymás mellett. Ezen keskeny uton járnak ki 's be Kadiksba. Ezen földnyelv, mellyen Kadiks fekszik, 's még a' partnak egy darab kanyarodása, a' melly kanyarodás, ha az ember Kadiksból jön-ki, balra, ha oda beme gy', jobbra esik, formálnak, vagy csinálnak egygyütt, egy kétágú nagy öblöt, melyben van Leon szigete. Ha Kadikshoz be akarok menni, balra látom a' nagy tengert, jobbra ezen öblöt Leon szigetével. A' földnyelvet a' várostól

egy fertály óratávolságra, hogy a' várost a' Francziaostromlók ellen annál jobban védelmezhessek, által vágták, 's egy csatorna által a' tengert az öböllel öszszefoglalták, 's a' csatornára akkor egy felvonó, az után (1813-ban) kö-hidat csináltak, 's ezt most az insurgenseknek odavaló közelítéssekkel puskaporral felvettették. Ezen hidnak védelmezésére ugyan csak 1811-ben kemény sántzok építették, 's ezek most az insurgensek ellen megújittattak. Ezen sántzoknak a' neve Cortadura. A' keskeny föld és út még ezen innen valami egy fertály óráig tart, a' hol egy más nagy erősség találtatik, melynek neve Torre-Gorda. Innét már kanyarodva megy' az út a' parton, a' hol találtatik elébb egy nagy és oly mély csatorna, hogy a' tengeri nagy hajók is beveznek rajta; ezt a' Santi Petri vize csinálja; ezen csatornán a' Suezó hidja csinálja a' Leon szigetével való közösülést. E' tehát nagyon fontos pont, minthogy a' szigetnek Andaluziával csak ezen egy közösülése van. Ha itt a' szigetre által nem megy' az ember, hanem útját a' kanyarodó parton tovább folytatja, Puerto-Real nevü szép városkába érkezik, hol a' San-Pedro vize (nem Sancti Petri; e' más) az öbölbe omlik. A' San-Pedro a' Gvadalettének csak egy ága. Ha tovább folytatja útját az ember, el-jut magához a' Guadalettéhez is, 's ezen is által menvén el-jut végre Puerto-Sta-Maria nevü városkához; innen tovább, Xeres, S. Lucar, és Sevilla felé folytathatná útját. A' partnak ezen két pontjait Puerto-Reált és Santa-Mariát rakták most meg számos seregekkel a' Királyi vezérek. Olvassuk, hogy Chiclanát is jól megrakták, de ez meszszebb esik, annak, a' ki Kadiksba be akar menni balra, vagy délre. — Az.

eddig való rajzolat Kadiksnak és Leon szigetének a' part-felől való fekvését képzeltek. Az ök' fekvését a' tenger felől legjobban lehet úgy képzelteni, mint ha valaki a' tengeren Kadiks elejébe megérkezvén, a' kikötőhelybe be-evezne: — A' szemébe tünnek legelőbb balra a' Rota, jobbra, a' Kadiksi földnyelven, a' Sz. Sebestyén; beljebb, balra, a' Sz. Katalin nevű erősségek, jobbra Kadiks városának falai. Innét abba az öbölbe evez-be az ember éppen Kadiks alatt, melly a' tulajdonképpen való kikötőhely. Ennek szárára, balról, a' szigetről Matagorda, jobbról Kadiks felől Sz. Lörincz nevű bástyákról lehet beágyuzni 's a' ki-és be-evezést gátolni. Itt van beljebb a' part felé a' Trocadéro csatornája 's fegyveres háza, mellyet a' Sz. Lajos' bástyáji fedeznek. E' vala a' nagy öbölnek egygyik ága; innét két sziget között eveznek-be az öbölnek másik ágára; ez a' Puntales öble. Ezen öbölnek csaknem hátulsó szegletében, egy harmadik szigeten van a' Caracca, mellyet most az Ujságokban ily sokat emlegetünk, a' hol a' kikötőhelynek legnagyobb fegyveresháza található; itt vagnak a' hajó építő műhelyek is, mellyért a' hajós seregnek nagyobb részint itt kell tartózkodni. A' szigeten S. Carlost most S. Ferrandónak hívják. Carraccával általellenben esik; köztök csatorna van. Caracca, Kadiks' kapujától 5500 ölnyi távolságra esik. Caracca és Sant-Fernando (S. Carlos) közt egyenes lineát képzelvén, e' teszen 2000 ölet. Az a' földnyelv, melynek belső végére Kadiks városát építették, Torre-Gordától 4000 öl. Ha ezen három pontokat, Torre-Gordát, Caraccát, és Kadiksnak tengeri kapuját, egy három oldalú figura' három szegleteinek, 's a' Torre-Gordai szegletét 90 grádusnyinak képzeljük, ezen három szegletű figurának a'

Torre-Gordai szegletével általellenben eső oldalát (básisát) a' Kadiks' tengeri kapujától az öblön által Caraccához nyúló egyenes linea teszi. A' félsziget, mellyen Kadiks fekszik, mikor legszélesebb, az az, mikor mellette a' tenger legkissebb mélységű, legfeljebb 200 öl szélesnek írják.“

* * *

Ha ma az Ujságleveleket kezünkbe vévén előre meg nem néznök, hogy mi csoda részen lévök, azt gondolhatnók, hogy Spanyol Ország nevezet alatt két különböző Országról irnak. A' Monitör, melly Mártzius' 8-dikán indult Párisból, semmit sem ír Spanyol Országról. A' Journal-des-Debats azt akarja a' Liberálisoknak legújabb leveleikből megmutatni, hogy a' Rigo' Algesiráshoz 's Malagához tett expeditziója, nem egy győzedelmes vezér táborozásának, hanem inkább egy megveretett ellenség' futásának neveztetetik.

Bizonyságul a' Bordeauxbéli Indicateur nevű Ujságból hoz-fel egy levelet, a' melly Febr. 24-dikén indult Madridból és ez a' foglalatja: — „A' Rigo' vezérlése alatt repülő insurgens osztály Algesirásból Marbella felé vette utját. Innét néhány betegjeit 's egyéb portékáit hajón Leon szigete felé útnak indította, 's maga azután Malaga felé tette mozdulását. Azonközben Marbellánál három vadász kompániát hagyott hátra, hanem ezeket Gen. Odonel megtámodván, nagy száma által nékiek némünémü kárt okozott, mellyel mindazáltal Rigo semmit nem gondolván, Malagába 18-dikban minden ellentállás nélkül beszállott. Ezen várost azonközben néhány öszszecsapások után, de a' mellyekről még eddig semmi környülállásos tudósításaink nincsenek, az Odonel osztálya elfoglalta, Rigo pe-

dig onnét a' Colmenari uton Grenada felé vette fordulását. Odonelt, az ő seregeinek rossz állapotja 's lanyadtsága, megakadályoztatták abban, hogy a' Rigo' osztályát tovább kergethette volna.

A' Constituzionel ellenben meg fordítja az efféle tudósításokon épült praemissákat, 's azokból éppen ellenkező conclúsiót hoz-ki az iusurgensek' részére: — „Ha, ugy mond, Spanyol Ország' kártájára vetjük szemünket, látjuk, hogy Leon szigetétől fogva Algesirásig 13, onnét Vejerig 7, innét Esteponáig 6, innét Marbelláig 7, innét Malagáig 9, innét végre Grenadáig 18—22, mind egygyütt 60 Spanyol mértföldet találatnak. Hogyan esett tehát még is, hogy Rigo 2500 emberekből álló osztállyal, a' Freyre' szemei előtt, a' ki Chiclanában egy Osztályt tart őrizeten 's onnét Conilig küldözi vigyázó csoportjait, a' szigetről kijöhessen 's ezen hosszú utat a' Gen. Crux és Odonel' szemek előtt tehesse? Hogyan eshetett, hogy Rigo, 17-dikben Esteponánál, 18-dikban Marbellánál megverettessék, 's még is 19-dikben Malagába, melynek 40,000 lakosai vagynak, bemenni 's a' mi még több 20-dikban utját Grenada felé venni, a' melly város lakosainak száma 50,000-re telik, mérészelhesse, holott magának Grenada' tartományának Fő Kapitánya is, annak minden polgári és katonai főbb tisztjeivel egygyütt itt lakik? Valyon az ily városokban, mint Grenada és Valencia, hol az Egüiások és Éliók a' fogházakat a' legelőkelőbb polgárokkal eltöltötték, idegenebbeknek fogja-e ő a' népeket maga eránt találni? — Hasonlóképpen ezen Constituzionel említi a' Pau béli Ujsábgól, hogy Madridban a' Freyre' és Odonel' letétetésekről, az eleség' megszűkülésének Kadixban elkezdődött érzé-

séről, 's három Kompánia militziának az insurgensekhez lett általmeneteléről beszéllenének. — Egyebeket is, a' Montörben találató dolgoktól nagyon különbözöket beszélnek ezen Liberális, Constituzionel és Renommée nevü Ujságok — és oly sokat, hogy csak a' summázatjokat is alig szoríthatjuk ide; hanem ezek, mind az insurgenseknek kedveznek: „Mondják: hogy t. i. Freyre Febr. 9-dikén közönséges próbát tett Leon szigete ellen, de mindenütt vissza veretett volna; hogy a' Királyi seregektől ismét 1400 emberek mentek volna által az insurgensekhez, de a' melly történet után Freyre az ármádától elhivattatott 's helyébe annak vezérlésére Don Pedro Giro rendeltetett volna; hogy egy hajó Santanderből Bayonnéhez érkezett 's oda oly hirt hozott, hogy Corunna és Ferrol a' Cortesek' idejebéli zászlókat kifüggesztették, 's az ő Constituziójokat kikiáltották volna, és hogy egész Gallitzia ezeknek példáját követné; hogy a' Gallitziai nép által azt a' Strázsamestert, a' ki Generális Porliert vagy a' maga esmeretesebb nevén Marquisitót elárulta és kézhez szolgáltatotta, meggyilkoltatott légyen; hogy azon hajó, melly ezt a' hirt Santanderbe hozta, Corunnából már Constituzionális passussal indult utnak; hogy Navarrában a' Királyi Kormányozó elővétette a szokásban lévő bátorsági-eszközöket, sok embereket összefogdosztatott, hanem hogy az insurrekció e' mellett is organizáltatik, és a' Mina nevezetnek hallására több nevezetes Gerillas-vezérek megjelentek nálla, 's t.“

M i n a gondolván, hogy szemmel tartják, elmésen lopta-el magát Párisból; három napig tettette, hogy egy grádicson elesvén 's megsebesedvén, szállásáról ki nem mehetne; az alatt vették észre, hogy a' Politziának valamely küldöttje, az ő ho-

gyan léte felől tudakozódna; a' Gen. napoként betegbbnek lenni tette magát; mikor végre az ideje eljött, valami magához hasonló bábót fektetett az ágyba, 's maga, két Adjutánsokkal 80 órának lefolyta alatt Bayonnéba ment, úgy hogy Párisba Bayonnéból irták - meg, hogy ott van Mina. — Legalább a' Renommée ekképpen beszéll. —

Hanem (ha igaz) Bayonnéból még ravaszabb módon vesztett útat. Itt, mint mondják, egy posta kocsis esmert reá, ki ötet a' Politziának bejelentvén ennek egy Biztosa azonnal megjelent azon vendégfogadóba, a' hova Mina csak reggeli falatozás végett ment vala be. A' Biztos elkérte a' Mina passusát, ki is az alatt, míg a' Biztos azt olvassgatta, a' kalapját, hogy a' Biztost valami gyanuba ne ejtse, benn hagyván, a' szobából kiment és többé vissza se' ment. A' Biztos más nap' Spanyol Országból vett tölle levelet, melyben jó gondviselése alá ajánlja Mina a' montli-zsákját a' benne találtató 4000 Frankokkal. — Azt erősítik, hogy azok a' szökevény Spanyolok, kik eddig Déli Frantzia Országban tartózkodtak, a' Mina megjelenésének hírére vévén, majd mind hozzá csatolták magokat.

* * *

Említettük a' mult pénteki M. Kurirban, hogy az insurgensek Leon szigetén S. Ferandóban Jan. 25-dikétől fogva Ujságot is kezdetek kiadni, melynek első darabjában egygyik nevezetesebb czikkely azon dolgokról beszéllett, melyeket az insurgensek addig tettek volt. Így beszéllt summásan: „A' seregeknek Kadikshoz az Amérikába való küldetetés végett lett öszszegyűjtetése, úgy mond, nem oka volt az insurgálásnak, hanem csak jó alkalmatosság volt annak organizáltatásá-

ra. Az arra való indító okok a' közönséges békételenkedésben 's annak égető ohajtásában találtattak - fel, hogy a' Spanyol szabadságot lábra lehessen állítani. Az insurgensek előtt nagy akadályok állottak, részint azért, hogy a' fegyveres seregek egymástól nagyon távol feküdtek, részint pedig, hogy némelly gyenge szivek a' gyalázatot és szolgaságot az insurgálással öszszeköttetve lévő veszedelmeknél többre becsülték. Ezen két okok akadályoztattak - meg néhány Regementeket abban, hogy magokat a' békételenekkel öszszesatolják: de már most ezek is gondolhatóképpen szabad folyamotot fognak érzékenységeiknek engedni. Quiroga, ki a' mult Julius' 8-dikán ugyan csak itt Kadiksnál történt katonai zendülés miatt még most is fogva volt, az insurgálásnak kiütése előtt már jóval, fő vezérré választott vala. Januarius' 1-ső napján reggeli 8 órakor történt az első mozdulás, a' midőn Don Rigo Raphael a' Cortesek' Constitútzióját, mellyre a' nemzet 1812-tőben megesküdött vala, proklamálta, melly által a' katonákban, így szoll ezen tudósítás, határnélkül való örömet gerjesztett. Az ő serege akkor tüstént útnak indult Arcos felé, hol az előrevaló egygyezés szerént a' Sevillai Batalionnak is hozzá kellett volna magát csatolni: hanem minthogy az ő útja rövidebb volt mint a' Rigo Batalionnyáé, valamelly egymás meg nem értése miatt nem találkoztak a' meghatározott helyen: de azonban még ebből is kitettzett, hogy melly jól el volt légyen a' dolog előre intéztetve; minthogy az egygyik Batalion néhány órákig kénytelenített Arcos mellett állva a' másikat várni, 's még is senki észre nem vette, úgyhogy a' másiknak érkezésével még Gen. Calderon, Fournaz, Salvador, és Blanco Jan. 2-dikára virradó éjjel szállá-

saikon meglepettethettek 's elfogattathattak, a' nélkül, hogy a' lakosok, csak meg is álmodták volna, hogy mi történt. — Kijöttek azóta ugyan ezen S. Fernandói nyomtató műhelyben, az insurgens vezéreknek külömbkülömb írásaik, mellyeket a' Királyhoz, a' Spanyol néphez, a' hadi sereghez, 's a' katonákhoz intéztek, valamint szintén azon váloszszok is, mellyet a' Kadixi Püspöknek hozzájuk intézett Pásztori levelére adtak.

Frantzia Ország.

A' Követek' kamarájában mostanság nagyobbadon a' személyes szabadságnak egy ideig lejendő megszorittatását illető kérdés forgott fenn. Gróf Simeon, az egygyik új Minister, hosszú beszéd által jóvállotta ezen megszorittatásnak szükséges voltát. Sokféle történeteket felhordott, mellyek mostanság éléfordultak, 's a' mellyek mind olyanok, hogy felindíthatják az országlószéket arra, hogy ezekre nézve a' törvényhozó kamaráktól oly törvényt kívánnyon, melly által az efféle történeteknek éléfordulása 's az ezekből következhető rossz resultatumok meggátoltathassanak: — “

„Párisban (igy szoll' a' Minister) több olyan személyek találtattak, kik úgy beszélték, hogy ők helybehagyják a' Princz Berry' meggyilkoltatását, 's több hasonló cselekedeteket is kívánnak 's reménelnek. Ezen beszédek azonban, bár melly fenyegetődzök legyenek is, a' fennálló törvények szerént csakugyan nem olyanok, hogy büntetést érdemelnének: pedig azonban nagy vigyázatlanság lenne ezen gonosz beszédű embereket oly helyre nem tenni, hogy ne árthassanak. Lehet-é ilyen dühösséget ilyen esztelenséget csak képzelni is; egy Lucet nevű ember,

ki már nem egyszer volt a' St. Denisi szegényekházában 's a' Politziánál is ült már, így írt Febr. 16. dikán egygyik Politziati tiszthez: „Eleven gyönyörűséggel hallottam a' Princz Berry meggyilkoltatását, 's egyszersmind úgy gondolkoztam, hogy ohajtani lehet, hogy az ő Familiájának egyéb tagjaival is hasonló történnék; mert ez, csak igazságos büntetés lenne rajtuk azon rosszszakért, mellyeket ők azon megátalkodottság által, hogy egy oly népen, a' melly őket már régen elvetette 's el is felejtette vala, uralkodhassanak, Frantzia Országra hoztak. Melly nagy hirt nevet szerzett tehát magának, az, a' ki őtet általdöfte, és én irigyl' melly néki ezen cselekedetét! O!, ha én is válahá megérhetném azt, hogy ily bátor cselekedetet követhessek-el!“ — Uraim! ezen ember tulajdon nevét alája írta ezen levélnek. Már most törvényszék' elejébe állítanók, de nincstörvényünk, melly szerént őtet megbüntethetnök; a' törvény csak oly írásokról és beszédekről szoll, a' mellyek közönséges helyeken tartattak vagy kiosztattak. Azt az ellenvetést tehetné valaki, hogy ez csak egy oly levél, mellyet valamelly magános ember írt más emberhez. Igen, de hát ezt az embert szabadon széllyel jární engedjük e'. Ki kezesskedik érte, hogy ez is nem fog iparkodni, hogy úgy cselekedjék, mint az, kinek cselekedetét bámulással magasztalja. „De nem csak Párisban fordultak ily példak elő; a' departementek is szemlélőjik voltak az efféléknek. A' Felsőleges személyek ellen való átkozódások irtoztató beszédek mindenütt azon időben 's hasonló hangon hállattattak, mint ha mind azon egy gonosz kútföből folytak volna.

(Folytatása a' jövő árkushan.)

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

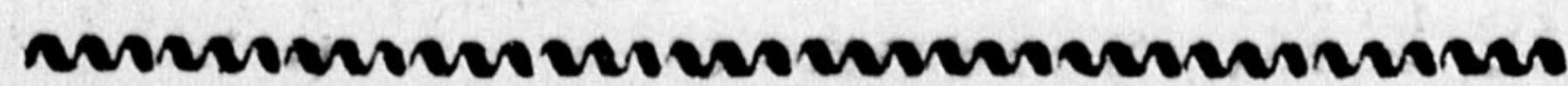
Ujabb Ujságok.

Spanyol Ország. — Ma már még a' Párisi Monitör is kedvetlenebb hangon beszél a' Spanyol insurgensek' támadásáról. Így ír Martzius' 10-dikén kiadott darabjában: „Insurgens vezér Rigo nem ment-be Febr. 23-dikán Grenadába, hanem Ecijának fordult. — „Ugy látszik, hogy a' Leon szigetén maradt insurgensek onnét kiütvén, egy battériát, melly a' Cortadura előtt állott, elfoglaltak. — „Erössitik, hogy az Udvar változtatást akar tenni az Andalusiai vezérek közt. Mondják, hogy Espagne nevü vitéz és eltökélt bátorsággal bíró Generális-hoz Kurir küldettétvén, meghivattatott, hogy vegye által a' fő vezérséget. — „A' Gallitziai armádánál is kiütt a' támodás, hanem a' nép és militzia nem részesült benne. — (Ezeket, mint mondja, Madrid tudósítás után írja a' Monitör).

A' Journal-des-debats így szoll Mártz. 10-dikén: „A' Spanyol Országi tudósítások ismét nem látszanak kedvezni a' Király' részén lévőknek: de még is csak jóleszen egy kevésse kötve hinnünk a' Liberális tudósításoknak. Ha megvalóságosúlna, a' Gallitziai támodás volna most a' legkedvetlenebb Ujságunk, melyről Bayon-néből Mártzius' 2-dikán ekképpen irtak: Venegas' elfogattatását.“

„Tegnap néhány hajók érkeztek ide Bilbaóból; egygyik egy Santanderi hajóval találkozott, melynek Kapitánya azt beszéltte, hogy Ferrolban és Corunnában Febr. 19-dik és 20-dik napjain kiütt a' revoluzió; a' katonák és a' lakosok inmassa fellázzadtak; Santiagora (Gallitzia' fő városára) mentek, 's fájdalom, keserves dolgokat követtek-el azon személyek ellen, a' kik (1815-ben) a' Porlier' elfogattatásában segítők voltak. Ezen híreket Ferrolból egy hajó hozta Santanderbe, melynek Kapitánya azt erősíti, hogy maga jelen volt az insurrekzióknak kezdődésén, melynek egy Juntának kineveztetése lett a' következése.“ — (Ezen tudósítást a' Bayonnei író maga is olyan-nak nevezi, hogy további megvalóságosulás kívántatik néki.)

„Mi (igy folytatja szavait ezen Journal) a' Gallitziai insurrekzióknak környülállásairól még most csak ennyi hitelest irhatunk: Hogy Generális Venegas, mint Gallitziai fő Kommandans, Corunnába megérkezvén, az ottlévő örző sereg' tisztjei, oly fogás alatt, hogy megérkezéséhez szerencsét akarnak kívánni, hozzá menvén, ötöt szállásán meglepték és fogságra vitték. Az után a' népet próbálták fellázzasztani: de a' nép nem tett mozdulást, és sajnálkodva szemlélte a' Venegas' elfogattatását.“

Száz forint. Huszas pénzt lehetett venni Váltó czédulában: —
Mártzius' 17-dikén 250 $\frac{1}{4}$ — 18-dikán 250 — 20-dikán 249 $\frac{1}{4}$ — forintért.

Redaktor: Pánczél Dániel; nyomtatja Hirschfeld Felix.